1841. No. 73.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 10 September.

Extract uit het Verbaal van het Verhandelde bij de Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe.
Woensdag, den 8sten September 1841.

Gelezen eene missive van Zijne Excellentie den Minister van binnenlandsche zaken d.d. 31sten Augustus j.l. n°. 69, 2de afdeeling, geleidende een afschrift van Zr. Ms. besluit d.d. 21sten te voren, n°. 109, houdende uitbreiding van het bepaalde bij art. 12 van het Reglement ter bevordering van de koepokinënting in deze provincie; Is goedgevonden en verstaan:

Art. 1.

Het voorschreven koninklijk besluit met een extract dezer, te doen plaatsen in de *Drentsche Courant;* zijnde hetzelve van volgenden inhoud:

WIJ WILLEM II, enz.

Herzien het bij koninklijk besluit van den 28sten October 1826 n°. 158, goedgekeurde Reglement ter bevordering der koepokinënting in de provincie *Drenthe;*

Gelet op het rapport van Onzen Minister van binnenl. zaken van den 2den Augustus 1841, n°. 171, 2e afdeeling, en op de daarbij overgelegde missive van de provinciale Staten van *Drenthe* van den 9den Julij l.l. n°. 7;

Den Raad van State gehoord, (advies van den 20sten dezer, n°. 9); Hebben goedgevonden en verstaan:

Het bepaalde bij art. 12 van voorschreven Reglement uit te breiden als volgt:

»En zullen daarenboven ter bevordering van dit »doel, en ongeacht de bepaling bij art. 11 opgeno»men, de aanwezige vaccinateurs in de steden *Assen* »en *Meppel*, alsmede in de volkrijke gemeente *Hoo»geveen*, door de commissie van geneeskundig on»derzoek en toevoorzigt, éens voor altoos, worden »uitgenoodigd, om gedurende den geheelen loop van »elk jaar, in derzelver respectieve steden en gemeen»ten, zich zoo veel mogelijk onafgebroken te willen »onledig houden met het telkens opsporen en behoor»lijk vaccineren van geschikte voorwerpen en om de »dien ten gevolge te bekomen *ware* koepokstof al»mede aan te houden en binnen het gewest verkrijg»baar te stellen."

Onze Minister van binnenl. zaken is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, tot informatie.

's Gravenhage den 21sten Augustus 1841.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van binnenlandsche zaken,
(*get.*) SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE.

Art. 2—4 enz.

Voor extract conform,
De Griffier der Staten van Drenthe,
W. H. HOFSTEDE JR.

De GOUVERNEUR der Provincie *DRENTHE* brengt bij deze ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat de primitive kohieren der personele belasting van deGemeenten Dwingelo, Diever, Ruinen en Ruinerwold en de 1e en 2e aanvullings-kohieren der zelfde belasting van de Gemeenten Emmen, Odoorn, Sleen, Zweelo, Havelte, Nijeveen, Vledder, Hoogeveen, deWijk en Zuidwolde, voorzien van de bij de wet voorgeschrevene formaliteiten, door tusschenkomst van den Arrondissements-Inspecteur, de betrokkene Controleurs en Gemeente-Besturen, aan de Ontvangers ter invordering zijn toegezonden, en dat dien ten gevolge iedere belastingschuldige gehouden is, de som voor welke hij ten kohiere staat uitgetrokken, binnen de bij de wet bepaalde termijnen, aan den Ontvanger met de invordering belast te voldoen, bij gebreke waarvan hij daartoe zal worden genoodzaakt.

Tevens strekt tot narigt van diegenen, welke vermeenen gegronde redenen van klagte tegen hunne aanslagen in voormelde kohieren te hebben, dat zij hunne reclames, des verkiezende, door tusschenkomst van den betrokken Controleur, voorzien van de vereischte bijlagen, aan Heeren GedeputeerdeStaten dezer provincie, kunnen indienen, vóór of op den laatsten dag der drie maanden, volgende op den dag der afkondiging door de Gemeente-Besturen gedaan, en dus op geene reclames zal kunnen worden gedisponeerd, welke *na* dien tijd mogten worden ingediend.

Assen, den 7 September 1841.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.

De GOUVERNEUR der provincie *DRENTHE*, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door Z. Exc. den Heer Opperhoutvester met

overleg van Heeren Gedeputeerde Staten in dit Gewest is bepaald:

1°. Dat de groote jagt mitsgaders de jagt op Ganzen, Eenden en Watersnippen, in deze Provincie, op zaturdag den 18 September aanstaande zal worden geopend.

2°. Dat de jagt niet zal mogen worden uitgeoefend op gronden, waarop nog zaadgewas, en in het bijzonder ook boekweit, ongemaaid te velde mogt staan.

3°. Dat de jagt in het publieke veld slechts drie dagen in de week, en wel bepaaldelijk op Maandag, Woensdag en Zaturdag, zal mogen worden uitgeoefend, en dat niemand op eenen dag met de lange jagt, meer dan *vijf* hazen zal mogen vangen.

En ten einde niemand hiervan onwetendheid voorwende; zal deze in de *Drentsche Courant* opgenomen en, door de zorg der plaatselijke Besturen, worden afgekondigd en aangeslagen, waar zulks te doen gebruikelijk is.

Assen, den 8 September 1841.

VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der stad *ASSEN*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat de SCHOOLLIJST 1841 tot 1842, goedgekeurd en invorderbaar verklaard bij besluit van Hun Ed. Gr. Achtb. H.H. Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 24 dezer no. 9, ter invordering in handen is gesteld van den heer Ontvanger dezer stad, met uitnoodiging, om op zijne aanmaning derzelver aanslag te voldoen.

En zal deze worden afgelezen en aangeslagen mitsgaders opgenomen in de *Drentsche Courant.*

Assen, den 30 Augustus 1841.

Burgemeester en Wethouders voorn., H. J. OOSTING.

Van wege Dezelven, MEINSMA.

'SGRAVENHAGE, den 6 September.

Z. M. heeft den Kolonel *A. V. Michiels*, civiel en militair gouverneur op Sumatra's westkust, ridder der militaire Willemsorde 4de klasse en der orde van den Nederl. Leeuw, bevorderd tot commandeur der militaire Willemsorde, uit hoofde van het dempen van den opstand in de Padangsche bovenlanden op Sumatra.

— Z. M. heeft een zeer kostbaar geschenk ontvangen van den koning der Franschen, namelijk eene porceleinen tafel uit de fabriek van Sèvres, versierd met een schilderstuk van de keurigste uitvoering en door een der eerste meesters vervaardigd.

— Prins *Hendrik* heeft bij den kunstschilder *van Schendel* alhier bezigtigd de door denzelve gemaakte verbeteringen in de voortstuwingsmiddelen aan stoomvaartuigen, voor welke de uitvinder een 10jarig octrooi verkregen heeft. Die verbeteringen kwamen den prins bijzonder doeltreffend voor, daar zij zoowel aan stoomvaartuigen, die woeste zeeën als die stille wateren bevaren, aangebragt kunnen worden, en de toestel, tot dezelve vereischt, eenvoudig is en hecht van zamenstel. Ook heeft de prins met veel belangstelling en naauwkeurigheid eenige andere constructiën van werktuigen, door *v. Schendel* bedacht en in teekening gesteld, beschouwd, en na een onderhoud van anderhalf uur, den uitvinder zijne bijzondere tevredenheid betuigd.

— Onder de oud- en merkwaardigheden van *de Ruyter*, op de tentoonstelling te Vlissingen gehouden bij gelegenheid van de onthulling van *de Ruyter's* standbeeld, waren voorhanden, behalve 21 stuks brieven van hem zelven en van vorsten aan hem geschreven, behoorende aan de heeren *W. Parker de Ruyter*, te Hoorn, en *Faes Elias*, te Amsterdam, de volgende: Het rad of wiel, benevens de paal; zijnde het wiel, met hetwelk *de Ruyter*, in het jaar 1618, gewerkt heeft in de lijnbaan de Concordia, behoorende aan de heeren *Lampsens*. Een rood fluweelen muts, bezet met paarlen, dienende tot de Hertogskroon. Een gouden keten, met gouden medaille daaraan gehecht, aan den admiraal vereerd wegens den togt naar Chattam, door de Staten der Vereenigde Nederlanden. Een gouden sabel van den admiraal. Een rappier met gevest van bloedkoraal, geschonken aan den admiraal in den jare 1676, door den Marquis *de los Velez*, Onder-Koning van Napels. Een kommandostaf van schildpad, de knoppen bezet met edelgesteenten, door *Karel II*, Koning van Spanje, in den jare 1676, aan den admiraal ten geschenke gegeven. De sabel door den admiraal gewoonlijk gedragen. Sabel door den admiraal verkregen in een gevecht tegen Algerijnsche roofschepen bij Salé in October 1653. Sabel door den admiraal veroverd op den Franschen kapitein *de la Lande*, bevelvoerende over het schip [illegible], als vrijbuiter in de Middellandsche Zee, tusschen Georgona en Corsica, op 28 Februarij 1657. De gewone wandelstok des admiraals. Een groen fluweelen brieventas met gouddraad geborduurd door den admiraal gedragen. Geborduurd kussen met het wapen des admiraals. Een glazen pokaal met het daarop gesneden wapen en portret des admiraals. Klein zilveren bekertje met het wapen des admiraals. Twee kussenslopen, door den admiraal aan boord gebruikt. Een houten schild, bevattende het wapen van den admiraal. Vier houten schilden, bevattende de kwartieren van gemeld wapen. Het ijzeren harnas en de helm, door den admiraal gedragen.

LONDEN, den 4 September.

Gisteren hebben de nieuwe ministers den eed afgelegd en de zegels overgenomen. Sir *R. Peel* is eerste minister; de hertog van *Wellington* hoofd der ministeriële partij in het Hoogerhuis, zonder ambtsbediening; lord *Lyndhurst* lord kanselier; de hertog van *Buckingham* lord geheimzegelbewaarder; lord *Wharncliffe* president van den Raad; lord *Haddington* eerste lord van de Admiraliteit; sir *G. Cockburn* eerste navale lord van de Admiraliteit; lord *Ellenborough* voorzitter van den Raad van Indië; sir *J. Graham* secretaris van Staat voor binnenl. zaken; de graaf van *Aberdeen* voor buitenl. zaken; lord *Stanley* voor koloniën; de heer *G. W. Hope* ondersecretaris bij dat depart.; de heer *H. Goulburn* kanselier van den Exchequer; de graaf van *Ripon* president van den raad van koophandel; sir

H. Hardinge secretaris van Staat voor Oorlog; sir *Edward Knatchbull* betaalmeester bij het depart. van oorlog; lord *Lowther*, postmeester-generaal; graaf *de Grey* lord luitenant van Ierland; lord *Elliot* secretaris voor Ierland; burggraaf *Canning* ondersecretaris voor buitenl. zaken; lord *Granville Somerset*, kanselier voor het hertogdom Lancaster. De meeste staatsdames en edelen van Hr. Ms. huis hebben, bij deze verandering van bestuur, hun ontslag genomen en zijn door personen van de torypartij vervangen. Merkwaardig is het en een verblijdend teeken des tijds, dat een zoo groote ommekeer van zaken zonder schokken en verstoring der openbare rust heeft plaats gehad.

— De laatste berigten uit China, tot 20 Mei, houden in, dat de Mandarijnen zich bij voortduring zeer vijandig jegens de Engelschen betoonden, en dat de aan kapt. *Elliot* bewilligde wapenschorsing, die tot uitvoer van een grooten voorraad thee was aangewend, ten hoofddoel scheen gehad te hebben tijd te winnen, tot beraming van maatregelen om hen te verjagen. De Keizer bleef proclamatiën uitvaardigen, niet alleen tegen de vreemdelingen, maar ook tegen diegenen zijner onderhoorigen, welke hij van pligtverzuim verdacht hield. Zoo was ook de voormalige keizerlijke commissaris *Keshen* tot eene wreede doodstraf veroordeeld, ofschoon hij de bevelen zijner opperhoofden stiptelijk, maar met ongelukkigen uitslag, heeft opgevolgd. De Keizer maakte zich meer en meer tot tegenweer gereed en wilde van niets dan *de uitroeijing der barbaren* hooren; hij heeft onder anderen een edict uitgevaardigd, waarin hij kennis geeft, dat zijn jongste broeder met 50,000 man naar Canton zou oprukken, om »de wraak des Hemels uit te oefenen tegen de Engelschen, zoo dat er geen enkel zeil van hen zou terugkeeren, maar die allen voor het aangezigt der zeeën zouden worden weggevaagd, ten einde zijnen keizerlijken geest met welgevallen te vervullen." Op het vasteland van Indië werden ijverige toebereidselen tot voortzetting van den oorlog tegen China gemaakt. De nieuwe gevolmagtigde *Pottinger*, en de admiraal *Parker*, zijn 7 Julij te Bombay aangekomen en den 17 van daar afgezeild. Hun oogmerk scheen te wezen, de zuidelijke en westelijke kust van China aan eene strenge blokkade te onderwerpen, zich de inwoners zooveel mogelijk te vriend te houden, en het eiland Amoy, dat zeer voordeelig gelegen is, te bezetten. De handel werd er voortgezet en de Chinezen maakten van de omstandigheden gebruik, om goedkoop Engelsche waren te koopen en duur hun thee te verkoopen; er waren 20 millioen ponden thee van de Chinezen aangekocht, en den 18 Mei reeds 11 millioen ponden daarvan verzonden naar herwaarts.

FRANKFORT, den 4 September.

In het kanton Zurich is eene volksvergadering gehouden, aan welke ruim 20,000 menschen deel genomen hebben, en waarin redevoeringen uitgesproken zijn, om eenige voorstellen aan te dringen, die grooten bijval hebben gevonden. Volgens deze voorstellen zal een adres aan den Grooten Raad gerigt worden, om te verlangen, dat hij zijnen gezanten bij den Landdag in last geeft, zich met het besluit van Aargau, wegens de kloosters, te vereenigen, en alle bemoeijingen met de inwendige aangelegenheden van dat Kanton van de hand te wijzen; terwijl ook aan den Landdag zelven en aan de Aargausche Regering adressen zullen gezonden worden, om de goedkeuring der Zurichers wegens het gedrag, in deze zaak door laatstgenoemden gehouden, te betuigen.

— De Hanoversche Justitie-canselarij heeft de leden der Regering van de stad Hanover, die in Junij en Julij 1839 een adres aan de Bondsvergadering ten gunste van de staatsregeling van 1833 ingediend of tot de verspreiding van dat stuk medegewerkt hebben, om verscheidene in hetzelve voorkomende *hoogst onbetamelijke en voor de hooge Regering beleedigende uitdrukkingen*, veroordeeld tot eene gevangenisstraf, welke zij echter zullen kunnen ontgaan door de betaling eener bepaalde geldboete. De hooge Regering, dit vonnis te zacht achtende, heeft eene herziening van hetzelve door het opperste Hof van appel gelast.

ASSEN, den 9 September.

Op de najaarsmarkt, den 3 September te Emmen gehouden, waren aangebragt 256 koeijen, 38 jongbeesten en 592 varkens. De handel in rundvee was levendig en werden er goede prijzen voor hetzelve geboden; met de varkens was dit minder het geval.

— De Maatschappij der Nederl. Letterkunde te Leiden heeft de h.h. *Siegenbeek*, *Clarisse*, *Doyer*, *Schrant*, *Bergman* en *la Lau* gecommitteerd, om in October e.k. te adviseren over de beste middelen, om de toenemende verbastering van onze taal en de invoering van vreemde woorden, vooral ten gevolge van overhaaste en onbekookte vertalingen uit het hoogduitsch en fransch, te stuiten.

In het *derde stuk* van *het zesde deel* van het TIJDSCHRIFT VAN NIJVERHEID komt voor: *Iets over den aanleg en de bewerking van woeste gronden voor de houtcultuur in de provincie Drenthe.* De schrijver dezer verhandeling noemt zijn naam niet, maar is, blijkens de Inleiding, in Drenthe woonachtig en zelf met de houtteelt werkzaam; hij meende »niet iets onnuttigs te doen door zijne meening over den aanleg van bosschen, op de ondervinding gegrond, bijzonder aan de bewoners dier provincie bekend te maken; in de verwachting, dat zij op hunne beurt zulks ook zullen doen, en wij er alzoo gezamenlijk in mogen slagen, om de beste wijze van bewerking dier gronden te vinden en die groote nog onvruchtbare vlakten tot ons eigen voordeel en tot nut der maatschappij te doen strekken." Bijzonder stelt hij zich voor, den aard en de beste bewerking van den ondergrond van hoog veen, die uitnemend voor de houtteelt geschikt en niet algemeen bekend is, beter te doen kennen.

Verscheiden schrijvers over dit onderwerp hebben met een

even goed doel, als de schrijver dezer verhandeling, geschreven, maar hun doel niet bereikt, veeleer aanleiding gegeven tot mislukte ondernemingen, die van verdere pogingen plegen afteschrikken: zij behandelden namelijk hun onderwerp *of* louter *empirisch*, d.i. legden eenige op zekeren bodem en onder zekere omstandigheden verkregene resultaten tot grondslag van hunne voorschriften en regels; *of* louter *theoretisch*, uit algemeene stellingen de wijze afleidende, waarop men te werk moet gaan. Zoowel het een als het ander is onvoldoende: zonder algemeene inzigten en beginsels zal men hier, evenmin als elders, slagen; maar de toepassing der algemeene beginsels moet telkens gewijzigd worden naar de in het oneindige afwisselende omstandigheden en de verkregene ervaring. Men moet nimmer eenzijdig de *ervaring* of *de beschouwing* volgen.

De schrijver der genoemde Verhandeling vervalt noch in de eene noch in de andere eenzijdigheid. Eene naauwkeurige kennis van de grondsoorten en van de verrigtingen van het plantenleven leidt hem tot de algemeene voorschriften; hij bewijst door zijn voorbeeld, hoe nuttig voor den Landhuishoudkundige de beoefening is der *Chemie*, *Botanie* en *Physica*, en hoe wenschelijk het is voor den ganschen landbouwenden stand, dat er wetenschappelijk gevormde landbouwers zijn, welke de overigen met hunne kennis voorlichten. Doch de toepassing dier algemeene voorschriften wordt geregeld door hetgeen in de bijzondere omstandigheden eigene ervaring en de waarnemingen van anderen den schrijver aanwezen. Hij vereenigt empirie en theorie. Hij volgt den weg, die alleen maar ook gewis tot het doel leidt. Dit schrijvende, hebben wij het oog op reeds verkregene uitkomsten: hoe gelukkig men slaagt, zoo men door die beide gelijkelijk zich laat voorlichten, toonen de aanplantingen van den, aan Referent niet onbekenden, schrijver op de Smilder dalgronden.

Hier volge eene korte opgave van den inhoud der Verhandeling. Daarin wordt uitgelegd: wat het voedsel der boomen uitmaakt en hoe dat ontstaat; welke de aard is der verschillende aardsoorten en der gronden, bijzonder van den veenondergrond (waarbij aangetoond wordt, dat deze laatste met ongebluschten kalk kan verbeterd worden); welke grond de geschiktste is voor de houtteelt, en welke voordeelen in dit opzigt de ondergrond van hoogveen aanbiedt; hoe veenondergronden, heidevelden hetzij met hetzij zonder veen of met oer bezet, stuifzanden, bewerkt moeten worden voor de houtteelt; tot welke einden de verschillende houtsoorten dienstigst zijn; waarom het van belang is, zelf de potelingen te kweeken; hoe het zaad der verschillende boomsoorten gewonnen en gezaaid, en het jong plantsoen behandeld moet worden (waarbij over het snoeijen, dat dikwijls zoo ondoelmatig geschiedt, eenige wenken worden gegeven); welke houtsoort men voor zijne gronden ter teeling kiezen moet; eindelijk, wat bij het planten en hakken van het hout moet worden in acht genomen. Ten slotte wordt door becijferingen aangetoond, hoeveel eiken- en ander hakhout opbrengt (eikenhakhout ruim 4 pct. 's jaars, elzen- en berkenhakhout bijna 4 pct.)

Er zijn onder de voorschriften, in deze verhandeling gegeven, van wier deugdelijkheid wij ons nog niet hebben kunnen overtuigen. Doch het is hier de plaats niet, dezelve te toetsen. Mogten velen zich opgewekt gevoelen, om dezelve te onderzoeken en te beproeven, en hunne gevoelens en ervaringen mededeelen, ten einde, volgens den wensch des schrijvers, de beste handelwijze gevonden worde, om onvruchtbare vlakten tot eigen voordeel en tot nut der maatschappij te doen strekken. Want wij maken gaarne de woorden, waarmede deze verhandeling besloten wordt, tot de onze: »Uit dit alles ziet men, dat de ontginner van ondergronden tot bosch, geenszins die voordeelen kan verwachten, welke het uitgeschoten kapitaal, op eene andere wijze vruchtbaar gemaakt, had kunnen opbrengen; immers hij kan geen intrest van intrest krijgen, daar hij de renten van verscheidene jaren, na verloop van dien tijd, te gelijk ontvangt, en er vroeger geen gebruik van heeft kunnen maken. Doch aan den anderen kant, trekt hij en uit de opbrengst der bosschen en bij eventuelen verkoop uit de meerdere waarde des gronds een behoorlijken intrest; waarbij nog het voorwaar niet geringe genoegen komt, als het ware de herschepper van woesten tot vruchtgevenden grond, de broodgever aan vele huisgezinnen, en der maatschappij in vele opzigten tot nut en voordeel te zijn geweest. Billijkerwijze mag men alzoo wenschen, dat velen hunne kapitalen zullen besteden tot het ontginnen der in de provincie Drenthe nog veelvuldig aanwezige ongecultiveerde ondergronden, ten einde daardoor de armoede worde geweerd, 's lands inkomen vermeerderd, en deze provincie hare plaats moge innemen onder de overige welvarende Gewesten in ons Vaderland, waartoe zij zoo bij uitstek geschikt is."

⁂ Te *Voorburg* is, op den 31 Augustus 1841, overleden Mevrouw *A. C. Loncke*, weduwe van den Heer Mr. *C. W. Ellents Hofstede*, na eene langdurige ongesteldheid.

Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Heden morgen omstreeks 7 uren, was het, dat mijn dierbare Echtgenoot *L. Hovingh*, in den ouderdom van ruim 75 jaren, het tijdelijke met het eeuwige verwisselde. Zijne onderscheidene betrekkingen, laatstelijk ontvanger van het afvaartsgeld en administrateur der *cassa ad pios usus* te Smilde, zullen gewisselijk aan een ieder, welke met hem in aanraking is geweest, wel de overtuiging achterlaten, dat hij, zoo in deszelfs huisselijke als andere omstandigheden, de man was, op wien hun vertrouwen konde worden gevestigd. Dat Hij, de Almagtige, den overledene ook zijne genade moge bewijzen, is de hoop van mij, mijnen eenigen zoon en vrouw met derzelver kinderen.

A. DE JONGE,
wed. L. HOVINGH.

Smilde, 3 *Sept.* 1841.

Loterij, 4. kl., 1 tot 4 lijst: n. 10866 *f* 65 pr. *f* 1000; n. 13073 *f* 1000; n. 5766 *f* 25000; n. 13257, 20083, 20371, en 17789 elk *f* 1000.

Assen, den 9 *September.* Oude rogge, *f* 6-50. Nieuwe rogge, *f* 5-40 a *f* 5-10. Boekweit, *f* 5-90 a *f* 5-60. Boter, *f* 0-75 a *f* 0-70.

Amsterdam, den 8 *September.*

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. . .	$51\frac{11}{16}$ a $\frac{3}{4}$	Kansbiljetten . . .	$25\frac{1}{4}$
Dito 5 pCt. . .	101	Handelm.	$155\frac{5}{8}$ a $\frac{3}{4}$

Te ASSEN, bij *VAN GORCUM & COMP.* Provinciale Drukkers.